16/03/2023

Η ποιμαντική του Γάμου στην 6η Ιερατική Σύναξη της Μητροπόλεως Δημητριάδος

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Δημητριάδος και Αλμυρού

Πραγματοποιήθηκε χθες στο Συνεδριακό Κέντρο Θεσσαλίας, υπό την προεδρία του Μητροπολίτου Δημητριάδος κ. Ιγνατίου, η 6η Γενική Ιερατική Σύναξη της Ιεράς Μητροπόλεως Δημητριάδος, για το τρέχον Ιεραποστολικό έτος, με κεντρικό θέμα «Το Μυστήριο του Γάμου».

Πρώτος ομιλητής ήταν **ο κ. Χρήστος Καρακόλης**, Αναπληρωτής Καθηγητής στο Τμήμα Θεολογίας του Α.Π.Θ., με θέμα «Η αμοιβαιότητα στη σχέση μεταξύ των δύο φύλων κατά τον Απόστολο Παύλο και την ερμηνεία του Ιερού Χρυσοστόμου». Ο κ. Καθηγητής, σχετικά με το δίπολο Γάμος – αγαμία, στην σκέψη του Αποστόλου Παύλου, παρατήρησε ότι «ο Παύλος δεν διακρίνει ουσιαστικά μεταξύ ανδρών και γυναικών στο θέμα του γάμου και της αγαμίας. Ό,τι ισχύει για το ένα φύλο, ισχύει και για το άλλο... δεν θεωρεί σκοπό του γάμου την τεκνογονία, αλλά τη σωφροσύνη, η οποία είτε εντός είτε εκτός του γάμου είναι αποτρεπτική των άκρως επιβλαβών σεξουαλικών σχέσεων εκτός του γάμου και της οικογένειας. Έτσι, ενώ η εγκράτεια είναι το καλύτερο, όποιος ή όποια δεν μπορεί να εγκρατευτεί, πρέπει να προχωρεί στον γάμο. Ο γάμος λοιπόν δεν είναι αμαρτία, παρά το ότι η αγαμία είναι προτιμότερη... Γίνεται αντιληπτό από τα παραπάνω ότι δεν υπάρχει ουσιαστικά κάποιος διαχρονικός-θεολογικός λόγος για την προτεραιότητα της αγαμίας έναντι του γάμου στη σκέψη του Παύλου».

Ο κ. Καρακόλης αναφέρθηκε στην Παύλεια Θεολογία σχετικά με την αμοιβαιότητα μεταξύ των δύο φύλων και στις σεξουαλικές σχέσεις: «Τόσο ο άνδρας, όσο και η γυναίκα, έχουν οφειλή ο ένας έναντι του άλλου την οποία οφείλουν να αποδίδουν. Η γυναίκα δεν εξουσιάζει το σώμα της, αλλά το εξουσιάζει ο άνδρας. Αντίστοιχα όμως, και ο άνδρας δεν εξουσιάζει το σώμα του, αλλά το εξουσιάζει η γυναίκα. Δεν πρέπει ο ένας να αποστερεί τον εαυτό του από τον άλλον, παρά μόνο προσωρινά και με κοινή συμφωνία, έτσι ώστε να δίνεται έμφαση στην προσευχή (και όχι επειδή οι σεξουαλικές σχέσεις είναι εφάμαρτες ή πτωτικές)». Παρατήρησε, επίσης, ότι στην σκέψη του Αποστόλου των Εθνών «οι

ρόλοι των δύο φύλων προβάλλονται ως ισότιμοι και αλληλοσυμπληρούμενοι, χωρίς φυσικά να μπορούν να ταυτιστούν, αφού τότε δεν θα χρειάζονταν τα δύο φύλα».

Ακολούθως, ο ομιλητής αναφέρθηκε στην ερμηνεία της διδασκαλίας του Παύλου από τον ι. Χρυσόστομο, ο οποίος επισημαίνει ότι «μπορεί πράγματι να συμβαίνει ο άνδρας ή η γυναίκα να επιθυμούν τη σωματική επαφή, αλλά να μην την επιθυμεί ο συμβίος ή η συμβία τους. Ωστόσο η αποστέρηση του ενός από τον άλλον δεν δικαιολογείται για οποιονδήποτε λόγο, ακόμη και για λόγους εγκράτειας. Διότι η ακούσια στέρηση μπορεί να οδηγήσει σε διάλυση της οικογένειας και προδοσία της σχέσης. Συνεπώς έχει ιδιαίτερη βαρύτητα η εγκράτεια να γίνεται με κοινή συμφωνία, δεδομένου μάλιστα ότι δεν είναι η εγκράτεια το πιο σημαντικό, αλλά η ομόνοια». Τόνισε δε ότι, κατά την διδασκαλία του Χρυσοστόμου, «στο θέμα της σωφροσύνης και της πιστότητας υπάρχει πλήρης αμοιβαιότητα και ισοτιμία μεταξύ των δύο φύλων».

Συμπερασματικώς, ο ομιλητής τόνισε ότι:

«Η ανάγκη για σωφροσύνη είναι διαχρονική και δεν προκύπτει μόνο από τις βιβλικές και πατερικές επιταγές, αλλά και από την ίδια την ανθρώπινη φύση. Μάλιστα, η αμοιβαιότητα στην σωφροσύνη είναι αδιαπραγμάτευτη. Ό,τι ισχύει για τον άνδρα, ισχύει και για τη γυναίκα. Ό,τι ισχύει για τη γυναίκα, ισχύει και για τον άνδρα. Η αμοιβαιότητα δεν στηρίζεται πάνω σε κάποια νομικής φύσεως συμφωνία, αλλά στην εν Χριστώ πραγματικότητα, δηλαδή στην από κοινού μετοχή στο σώμα του Χριστού.

Η αμοιβαιότητα σήμερα επεκτείνεται από τη σωφροσύνη και σε πολλούς άλλους

τομείς της σύγχρονης ζωής: στην εργασία, στη φροντίδα των παιδιών και του σπιτιού, στην αλληλοβοήθεια, στη διαχείριση του ελεύθερου χρόνου κ.ο.κ. Ωστόσο, αυτή η αμοιβαιότητα και η έλλειψη καθαρών ορίων και καθαρής ιεραρχίας μπορούν να οδηγήσουν σε ανταγωνιστικές σχέσεις. Η βία εναντίον των γυναικών που παρατηρείται στις μέρες μας είναι μεταξύ άλλων και αποτέλεσμα αυτού του ανταγωνισμού.

Η Εκκλησία έχει χρέος να προβάλλει τη θεολογική της αντίληψη για τις σχέσεις των δύο φύλων και να πει ξεκάθαρα ότι αυτός που υποτιμά τη σύζυγό του, πολλώ δε μάλλον που βιαιοπραγεί εναντίον της, θέτει ουσιαστικά εαυτόν εκτός Εκκλησίας, αφού διαρρηγνύει την ενότητα του εκκλησιαστικού σώματος... πρέπει να υπάρξει κατάλληλη ποιμαντική αντιμετώπιση του προβλήματος, αλλά μια ποιμαντική πράξη χωρίς θεολογικό υπόβαθρο και στήριξη δεν μπορεί να αντιμετωπίσει το πρόβλημα, όπως δεν μπορεί να οικοδομηθεί ένα σπίτι χωρίς θεμέλια. Πρέπει η θεολογική βάση του ζητήματος να εκλαϊκευτεί και να μεταφερθεί σε κάθε πιστό, σε κάθε ζευγάρι, σε κάθε οικογένεια. Απαιτείται πάρα πολλή εργασία, ώστε να αλλάξουν σταδιακά τα κακώς κείμενα της ανδροκρατούμενης κουλτούρας».

Επόμενος ομιλητής ήταν **ο Πρωτ. Αντώνιος Καλλιγέρης,** Δ/ντής Δ/νσεως Ποιμαντικής Γάμου και Οικογένειας της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών, με θέμα «Η ποιμαντική του Γάμου σε καιρούς ανατροπών».

Ο π. Αντώνιος, αρχικώς, παρατήρησε ότι «ο γάμος δεν είναι πια ενταγμένος στη μακρά ιστορία της οικογένειας, όπως γινόταν για αιώνες, αλλά έχει δικό του ορίζοντα που του προσδίδουν κάθε φορά οι συμβαλλόμενοι... πλέον, ο γάμος και η

γονεϊκότητα δεν αποτελούν καθήκον αλλά (ειδικά για τη γυναίκα) καταξίωση, ενώ δίνεται έμφαση στην ικανοποίηση».

Ο ομιλητής, στην συνέχεια, επεσήμανε μία βασική αρχή, ότι «η οικογένεια πέρα από όλα συνίσταται κύρια σε σχέσεις. Αυτό σημαίνει ότι εξαρτάται από τα πρόσωπα και τις πνευματικές, συναισθηματικές και ψυχολογικές ικανότητές τους να δημιουργήσουν και να διατηρήσουν αυτές τις σχέσεις... όμως, το πρόβλημα στις σχέσεις είναι οι προσδοκίες που δεν κοινοποιούνται και οι νοοτροπίες». Παρατήρησε δε ότι στην εποχή μας «δεν αμφισβητείται ο θεσμός του γάμου, αλλά η ιδέα ότι θα περάσει κάποιος την υπόλοιπη ζωή του με τον ίδιο άνθρωπο».

Ακολούθως, ο π. Αντώνιος κατέγραψε δύο προϋποθέσεις της σύγχρονης ποιμαντικής του Γάμου: «Α. Η πραγματικότητα: Η ποιμαντική ποτέ δεν είναι ουτοπική. Το διαδίκτυο είναι εργαλείο προσφέρει δυνατότητες αλλά η ποιμαντική παραμένει εν τόπω και εν σχέσει. Β. Ποιο είναι το μήνυμά μας; Αν παλινδρομούμε ανάμεσα σε ένα ένδοξο, συχνά φανταστικό παρελθόν και στο μέλλον που φοβόμαστε τότε δεν μπορούμε να ασκήσουμε την διακονία μας. Η ποιμαντική, όμως, έχει και τα δυο με μια προϋπόθεση! Το παρελθόν είναι η εμπειρία της ζωής του Ευαγγελίου που παραδίδεται σε κάθε γενιά, η οποία είναι η προσδοκία του βέβαιου ερχομού της Βασιλείας του Θεού». Κατά τον ομιλητή, «η στόχευσή μας πρέπει να είναι «η αλλαγή νοοτροπίας, η υποστήριξη των σχέσεων, η καλλιέργεια της Θεολογίας στους πιστούς», ενώ κατέληξε επισημαίνοντας ότι «είναι εξαιρετικής σημασίας η καλλιέργεια της αγωγής των ανθρωπίνων σχέσεων, για να αντιμετωπίσουμε τα στερεότυπα, την ανισότητα, τα ολοένα και περισσότερο φαινόμενα βίας και φυσικά την υποτίμηση της σχέσης, η συνεχής επιμόρφωση των στελεχών, η ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού, η επανίδρυση των σχολών γονέων, η ίδρυση Κέντρων Συμβουλευτικής Ποιμαντικής Γάμου».

Ακολούθησε γόνιμος διάλογος και η σύνοψη των συμπερασμάτων από τον Ποιμενάρχη κ. Ιγνάτιο.